

مقطع تحصیلی: کاردانی ■ کارشناسی □ رشته: روابط عمومی ترم: اول سال تحصیلی: 1398-1399
نام درس: حقوق فرهنگ و رسانه نام و نام خانوادگی مدرس: محمد جواد رازقی
آدرس email مدرس: mohamad.j630@yahoo.com تلفن همراه مدرس: 09211819376

جزوه درس: حقوق فرهنگ و رسانه مربوط به هفته : اول □ دوم □ سوم □ چهارم ■
text: دارد □ ندارد ■ voice: دارد □ ندارد ■ power point: دارد □ ندارد ■
تلفن همراه مدیر گروه :

مالکیت / حقوق فکری / معنوی

به حقوقی گفته می شود که به صاحبان آن حق بهره‌وری از فعالیت‌های فکری و ابتکاری انسان را می دهد و ارزش اقتصادی و قابلیت دادوستد دارد ولی موضوع آن شیء معین مادی نیست. حقوق پدیدآورندگان آثار ادبی یا هنری یا مالکیت ادبی و هنری معروف به حق مؤلف یا حق تکثیر، حق اختراع، حقوق بر مشتری مانند سرقتی حق تاجران و صنعتگران نسبت به نام، علائم تجارتي و صنعتی و اسرار تجاری معروف به مالکیت تجارتي و صنعتی از انواع مالکیت‌های فکری است.

حقوق مالکیت شامل دو دسته مالکیت معنوی و مالکیت مادی است. مالکیت معنوی صرفاً جنبه اعتباری و معنوی دارد و به مالک آن امکاناتی برای حفاظت از مالکیت خود می دهد. مثلاً نویسنده یک کتاب، به جز این که نامش به عنوان پدیدآورنده اثر برده می شود، می تواند اجازه انتشار آن را بدهد (یا مانع از نشر شود) و همچنین جلوی تحریف آن را بگیرد. دسته دیگر مالکیت فکری مالکیت مادی است که شامل اعطای بهره‌برداری مالی و منافع تجاری حاصل از مالکیت فکری و در نتیجه اعطای درآمدهای حاصل به مالک مادی، که شخص حقیقی یا حقوقی است، می شود. مالکیت معنوی به هیچ عنوان قابل واگذاری نیست، اما مالکیت مادی قابل خرید و فروش است. به عنوان مثال، کارمند بخش تحقیق یک شرکت تجاری که در حین انجام کار خود به اختراعی دست پیدا می کند، مالک معنوی آن اختراع است. اگرچه مالک مادی آن اختراع شرکت تجاری محل دستیابی به اختراع خواهد بود.

تفاوت این نوع مالکیت با مالکیت مادی در آن است که موضوع آن یک اثر فکری و تراوش‌های ذهنی انسان است و نه یک شیء معین مادی. مالکیت فکری ماهیتی مرکب از حقوق مالی و حقوق غیرمالی و مربوط به شخصیت انسان دارد. این ماهیت ترکیبی به‌ویژه در زمانی که نویسنده‌ای حق انتشار اثر خود را به ناشر واگذار می کند مشخص می شود. چیزی که با این قرارداد منتقل می شود حق انتشار مادی و بهره‌برداری مالی از اثر است اما حق شخصی نویسنده برای دفاع از اثر و تجدیدنظر در آن باقی است و این بخش از حقوق

وی که به حقوق معنوی یا حقوق اخلاقی شهرت دارد برخلاف دیگر حقوق مادی قابل انتقال نیست. نسبت به واژه مالکیت در نام این حقوق نیز این ایراد وارد شده که حقوق مربوط به پدیده‌های موضوع مالکیت فکری هرچند به مالکیت شباهت دارد ولی اوصاف مالکیت را ندارد.

از ویژگی های مالکیت آن است که ایجاد حق می کند.

ماهیت حقوق مالکیت فکری

برخی برای تبیین ماهیت حقوق مالکیت فکری، مفاهیم "حق"، "مالکیت" و "فکری" را توضیح می‌دهند و تصور می‌کنند با توضیح این مفاهیم، ماهیت این حقوق روشن می‌شود، ولی واقعیت امر این است که این کار به تبیین ماهیت حقوق مالکیت فکری کمکی نمی‌کند و باید از آن فراتر رفت. در این مبحث، به منظور تبیین ماهیت حقوق مالکیت فکری، نخست حق را تعریف می‌کنیم، به تعریف حقوق مالکیت فکری و تعیین قلمرو آن می‌پردازیم و موضوع و متعلق حقوق مالکیت فکری را بررسی می‌نماییم. بعد از آن، نحوه ایجاد و زوال این اموال را بررسی می‌کنیم. مالیت، اوصاف و آثار این اموال، از دیگر مباحثی است که به آن خواهیم پرداخت.

ویژگی های حق:

1- حق استعمال: استفاده از مال

2- حق استثمار: بهره‌وردار اختصاصی

3- حق اخراج از ملکیت: حق انتقال به دیگری

اهمیت و فواید حمایت از حقوق مالکیت معنوی

1- فواید فردی الف: حق معنوی اثر ب: تضمین حقوق مادی اثر

2- فواید اجتماعی الف: جلوگیری از فرار مغزها ب: تحرک استعدادها

ج- پیشرفت علمی، هنری و فن آوری د- رشد اقتصادی ل: رشد جهانی

3- فواید فرامنطقه ای الف: رشد جهانی (فرهنگی هنری اقتصادی و...)

ب: تبادل علمی و فن آوری با دیگر کشورها

مالکیت فکری زمانی که از ذهن خارج شده و اجرا میشود و عرضه می گردد تبدیل به مالکیت مادی می

شود. یک نویسنده زمانی که یک نسخه از کتاب خود را که برگرفته از تروشات ذهنی وی می باشد آماده می کند فرد در ارتباط با آن مالکیت معنوی دارد و زمانی که کتاب را چاپ و تکثیر می کند در اینجا مالکیت معنوی تبدیل به مالکیت مادی میشود. در این حال نویسنده کتاب هم مالک معنوی است و هم مالک مادی زیرا تنها وی می تواند مطالب کتاب را تبدیل و تعریف کند و اگر فردی در کتاب دست برد تحریف محسوب می گردد لازم بذکر است انتشارات کتاب مالکیت مادی کتاب را دارد نه مالکیت معنوی آن.

ملاک در مالکیت معنوی چیست؟

مهمترین بخش آن اصیل بودن است، برای شخص باشد، آفریده فکری خود فرد باشد، یک نوع آوری جدید در صنعتی خاص قلمداد شود و در نهایت ابتکار فکری فرد باشد.

- هرگونه سوال درباره مطالب درسی از طریق تلگرام یا ایمیل پاسخ داده می شود.
- سوالات ذیل بصورت مختصر به آدرس تلگرام یا ایمیل ارسال گردد.
- 1- از مهمترین ویژگی های مالکیت معنوی می کند.
 - 2- ویژگی های حق را فقط بیان کنید.

تلگرام:

@Razeghi1395

ایمیل:

Mohamad.j630@yahoo.com

ادامه جزوه در جلسه پنجم.....